Oponentský posudek na disertační práci

”Využití makroobezřetnostní politiky a indikátorů rizika pro regulaci finančních trhů”

Autor: Ing. Milan Šimáček
Vedoucí práce: prof. Ing. Jaroslav Daňhel, CSc.
Oponent: prof. Ing. Petr Musílek, Ph.D.

1.Cíl práce a její zaměření

Předkládaná disertační práce je věnována systémovému riziku**.** Autor poměrně důkladně vymezuje cíle, které by měla jeho disertační práce dosáhnout (s. 9). Autor uvádí, že „… V naší práci se nejdřív zaměříme na popis makroobezřetnostní politiky, která se zaměřuje na systémový dopad finančního rizika. Ve druhé části si představíme index finančního stresu, kterého úkolem je zachytit současnou míru finančního stresu v systému. Nakonec, ve třetí části, si představíme indikátor systémového rizika, který má za úkol zachytit časovou dimenzi tvorbu systémového rizika a nerovnováh v systému. Tento indikátor znovu aplikujeme na země regionu a v závěru ho ještě spojíme s indexem finančního stresu, a oba využijeme jako vhodné proměnné pro určení výše proticyklického kapitálového polštáře v rámci nových regulatorních opatření Basel III. …“ (s. 9).

2.Struktura disertační práce a metody jejího zpracování

Disertační práce obsahuje nejen teoretické pasáže, obsahující detailní rozbory vývoje teoretických názorů na pojetí finančního stresu a systémového rizika, ale i rozsáhlé empirické analýzy chování indikátorů finančního stresu a systémového rizika, což bylo záměrem disertanta po dohodě s vedoucím práce. Práce je rozdělena do tří proporcionálně vyvážených a dokonale utříděných kapitol. Jejich společným rysem je autorova snaha o precizní a jednoznačné definování pojmů, s nimiž v dalším textu pracuje, logické utřídění zkoumané problematiky, systematický přístup a vzájemná provázanost.

V první kapitole se autor ve snaze vymezit oblast, v níž se budou jeho úvahy nadále pohybovat, zabývá základními pojmy, které jsou nutné pro pochopení podstaty makroobezřetnostní politiky. Jde o precizní teoretické vymezení základních charakteristik systémového rizika, které jsou východiskem pro další

výklad a na které se autor odkazuje v následujících pasážích. Zejména se jedná o vymezení pojmů riziko, externality a projevy systémového rizika.

Druhá kapitola je zaměřena na detailní rozbor teorie a praxe indexu finančního stresu včetně vlastního empirického šetření.

Třetí kapitola je věnována vysvětlení a testování indikátoru systémového rizika. Doktorand klade odpovídající akcent na rozbor současného stavu poznání, konstruuje hypotézu a následně ji ověřuje. Tato kapitola je dobře zvládnuta a harmonicky včleněna do kontextu celé disertační práce.

3. Celkové hodnocení práce

Problematika systémového rizika patří v post-lehmanovské regulaci k základním tématům moderní bankovní teorie. V této oblasti však v České republice dosud existuje poměrně slabý výzkum. Současně se jedná i o téma velmi živé a aktuální, poněvadž především nesprávné pochopení systémového rizika negativně ovlivňuje nejen stabilitu bank, ale i neúčinnost regulace bankovních trhů. Z tohoto hlediska lze hodnotit předloženou disertační práci jako velmi přínosnou a inspirativní.

Předkládaná disertační práce splňuje základní požadavky kladené na typ disertačních prací, mající jak teoretický, tak i empirický charakter. Autor v předložené disertační práci prokázal schopnost formulovat problém, uchopit ho a provést jeho důkladný rozbor. Z jednotlivých kapitol disertační práce je zřetelné, že autor se velmi podrobně seznámil s teorií systémového rizika, kterou následně velmi podrobně a pečlivě analyzoval.

I přes velmi dobrou úroveň předložené disertační práce mám k ní několik připomínek:

- Přesnější název předložené disertační práce by měl být „Využití makroobezřetnostní politiky a indikátorů rizika pro regulaci **bankovních** trhů“.
- V práci se až příliš volně pracuje s pojmy finanční instituce a banky.
- Postrádal jsem detailní matematické vyjádření indexu finančního stresu.
- Výběr jednotlivých proměnných při konstrukci indexu finančního stresu je velmi diskutabilní, zejména je zarážející, že indikátor obsahuje 3 proměnné z akciových trhů.
- S. 75, vzorec pro výpočet meziroční změny objemu úvěrů v selhání a jeho aplikace – použití agregovaných místo individuálních dat může výrazně změnit podstatu modelu.
- I když empirické pasáže disertační práce jsou na slušné úrovni, tak prezentace výsledků empirického ověřování zvolených hypotéz mohlo být

v disertační práci provedeno poněkud transparentnějším způsobem (detailní rozbor použité datové základny, úplné přiložení dílčích a celkových výsledků provedených testů, podrobná intepretace výsledků atd.).

4. Otázky do diskuse

Při obhajobě disertační práce by autor mohl zaujmout stanovisko k následujícím problémům:

1. Vysvětlete rozdíly mezi systémovým a systematickým rizikem pro koncipování makroobezřetnostní politiky.
2. V předložené disertační práci na s. 44 naznačujete možnost vyčlenění makroobezřetnostní politiky z kompetence ČNB. Rozeberte podrobněji tuto úvahu.

Celkový závěr

Předložená disertační práce vychází nejen z historických, ale i ze soudobých teoretických a praktických poznatků z oblasti bankovnictví. Autor disertační práce jednoznačně prokázal schopnost samostatné výzkumné činnosti v oblasti bankovní teorie a předložená disertační práce splňuje základní požadavky kladené na teoreticko-empirický charakter disertačních prací. Proto práci Ing. Milana Šimáčka **doporučuji** k obhajobě před příslušnou zkušební komisí pro obhajobu disertačních prací.

Praha, 17. 1. 2015

prof. Ing. Petr Musílek, Ph.D.
Fakulta financí a účetnictví
VŠE v Praze